

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

SANAYİ, HİZMETLER VE TARIM KOMİSYONU

ATIKLARIN DÜZENLİ DEPOLANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK TASLAĞINA İLİŞKİN TUSİAD GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

27 Şubat 2009

TS/SHT/2009-010

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Türkiye
Ankara: İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Türkiye
Brüksel: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France
Pekin : Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100016, P. R. China

Tel: +90 (212) 249 19 29 **Faks:** +90 (212) 249 13 50
Tel: +90 (312) 468 10 1 **Faks:** +90 (312) 428 86 76
Tel: +32 (2) 736 40 47 **Faks:** +32 (2) 736 3993
Tel: +1 (202) 776 77 70 **Faks:** +1 (202) 776 77 71
Tel: +49 (30) 288 786 300 **Faks:** +49(30) 288 786 399
Tel: +33 (1) 44 43 55 35 **Faks:** +33 (1) 44 43 55 46
Tel: +86 (10) 6462 2066 **Faks:** +86 (10) 6462 2067

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org
e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn

Taslağın Geneli Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme	Teklif
Taslak ana başlığı taslak yönetmeliğin amacı ile bire bir ilişkili olmalıdır. Bu nedenle taslak yönetmeliğin amacı kısmında yer alan ifadede yer aldığı üzere bir değişiklik yapılmalıdır. Taslak Yönetmeliğin amaç kısmında “düzenli depolama yöntemi ile bertaraf” süreci konusunda yönetmeliğin hazırlandığı gerekçesi ile ana başlığın yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.	“Atıkların Düzenli Depolanarak Bertaraf Edilmesine İlişkin Yönetmelik” olarak başlık düzenlenmelidir.
Atıkların Düzenli Depolanmasına İlişkin Yönetmelik ile diğer referans verilen yönetmelikler arası bütünselliğin sağlanması gerekmektedir.	
Belirli bir nüfusun üzerindeki belediyelerin (örneğin Büyükşehir belediyeleri) ara depolama alanı için yer ayırmaları ve imar planlarında buna uygun değişikliklerden sorumlu tutulmaları hususu önem taşımaktadır.	
Piyasa denetim ve gözetiminin haksız rekabeti önleyecek biçimde tariflenmesi, piyasa denetiminde sivil toplum kuruluşlarına da görev verilmesi önem taşımaktadır.	
Bazı temel tanımlar yürürlükte olan Yönetmelikler ile paralellik arz etmiyor, bazı tanımların yoruma açık olmasını önlemek için netlik sağlanması gerekiyor.	Yönetmelik atık üreticilerine önemli bir mali yük getirebileceği için maliyetlerin net ve adil bir şekilde belirlenmesi ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi için geçiş süresi tanınması gerekmektedir.
Gıda ve içecek sektörü ve benzeri sektörlere ait atık su arıtma tesisi çamurlarının düzenli depolama tesislerine kabul edilme şartları zorlayıcıdır.	Mevcut ülke koşulları göz önünde bulundurularak sektöre çözüm sağlayıcı esnek şartlar sağlanması konusunda bu Yönetmelik Taslağında düzenleme yapılması önerilmektedir.
Atıkların kaynağında ayrı toplanmasını, kontrollü bertaraf edilmesi aşamasında yaptırımlar getiren Yönetmelik; katı, tehlikeli ve tehlikesiz atıkların çevresel etkilerinin en aza indirilmesini ve doğal kaynakların korunmasını hedeflemektedir. Ancak uygulama aşamasında atık üreticisi ve	Yönetmelik uygulama aşamasında geri dönüşüm firmaları hangi konumda görevli olacağı konusu netleştirilmelidir. Taşıma

düzenli depolama sahası atık kabul işlemleri ve atık bertaraf ödemesi konusunda net olmayan ifadeler bulunmaktadır.	toplama ve bertaraf ücretleri sadece geri dönüşüm firmasına 1 defaya mahsus verilmelidir. Düzenli Depolama Tesisine gönderilmesi gerektiren durumlarda sorumluluk geri dönüşüm firmalarında olmalıdır.
Yönetmelik taslağında birçok atık için depolanabilirlik belirtilirken atık kodunun da verilmesi talep edilmektedir.	Depolama kriterlerinin ve özelliklerinin ve uyumsuzluk durumlarını gösterir bir tablolamanın ekler listesinde yer alması gerekmektedir. Yine bu tabloda ön işleme tabi tutulması gereken atıklarında ye alması gerekmektedir.
Düzenli depolama (Landfill) tesislerinde depolanan, yakılabilir nitelikteki atıkların lisanslı bertaraf tesislerine gönderilmesi gerekmektedir. Söz konusu tesislerde, bertaraf maliyetleri oldukça yüksek seviyede olduğundan, bu durum, yeni kurulan düzenli depolama tesislerinin maliyetleri yanında, ek maliyetler getirmektedir.	Tesisler, yürürlükteki mevzuata göre inşa edildikleri için, mevzuatta yapılan her türlü değişiklik, ek maliyetler getirdiğinden, yeni mevzuat için geçiş süresi olarak verilen 1 yıl değiştirilerek, en az 3 yıla çıkarılmalıdır.
Yönetmelik taslağının uygulanmasının bazı maddelerine ileri dönemlere temrin verilmelidir. Maddeleri 2011 yılında yürürlüğe girer veya yayım tarihinden itibaren en az 2 yıl sonra yürürlüğe girer ibareleri eklenmeli.
Atıkların Düzenli Depolamasına İlişkin Yönetmelik amaç ve kapsam itibariyle bakıldığında her türlü atığın uygun depolanmasının çerçevesine çizen bir yönetmeliktir. Diğer taraftan, Tehlike Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve Tehlikeli Atık Taşınmasına ilişkin Genelge'de (2005/11), ayrıca Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkındaki Yönetmelik (UBAK KUGM 31.03.2007 yürürlüğe giriş tarihi 01.01.2010) ile tehlikeli atıkların/maddelerin nasıl taşınması gerektiği ifade edilmektedir. Bu konuya ilişkin depolara taşınacak veya depolardan taşınacak atıkların nasıl taşınması gerektiği ifade edilmemiştir.	Bu hususta Yönetmelikte tehlikeli atıkların nasıl taşınması gerektiği konusunda ilgili yönetmeliklere atıfta bulunulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
MADDE 1	<p>AB 1999/31/EC direktifinde Article 1 Overall Objective bölümünde de yer aldığı üzere depolama tesislerinde meydana gelen çevresel kirliliğe neden olabilecek durumların önlenmesi ya da en az seviyede tutulabilmesi için yapılması gereken ölçümler, prosedürler ve kılavuzları belirlemeyi amaçlayan bir regülasyon söz konusudur. AB direktifinin ilgili kısmında belirtilen bu ifade Yönetmeliğimizde yer almalı ve uygun düzenli depolama tesisleri için yapılması gereken ölçümlerin, prosedürlerin ve kılavuzların hazırlanacağı belirtilmelidir.</p> <p>Ayrıca AB direktifinde çevre kirliliğinin önlenmesi ya da minimum seviyeye düşürülmesi ifadesi yer almaktadır. Taslak Yönetmelikte ise sadece “önlenmesi” ifadesi bulunmaktadır. Taslak Yönetmeliğin bu bölümünün de direktife paralel hale getirilmesi gerekmektedir.</p> <p>Yukarıda sıralanan gerekçeler nedeniyle ifadenin AB direktifine uygun şekilde değiştirilmesi gereği söz konusudur.</p>	<p>MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; atıkların düzenli depolama yöntemi ile bertarafı sürecinde;</p> <p>a) Depolama tesislerinde çevre kirliliğine neden olabilecek sızıntı sularının ve depo gazlarının; toprak, hava, yeraltı ve yüzey suları üzerindeki olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilebilmesi için gerekli olan ölçümler, prosedürler ve kılavuzların sağlanmasına,</p> <p>b) Atıkların türüne göre uygun depo tabanı teknik tasarımlarının yapılması ve düzenli depolama tesislerinin inşaa edilmesine,</p> <p>c) Düzenli depolama tesislerinin işletilmesi, kapatılması ile kapatma sonrası kontrol ve bakım süreçlerinin takip edilmesine,</p> <p>d) İşletme, kapatma ve kapatma sonrası bakım süreçlerinde düzenli depolama tesislerinden kaynaklanabilecek, çevre ve insan sağlığı açısından risk teşkil edebilecek olumsuzlukların (sera etkisi de dâhil olmak üzere) önlenmesi veya mümkün olabilecek en</p>

		<p>düşük seviyeye düşürülmesine ,</p> <p>e) Mevcut depolama tesislerinin rehabilitasyonu, kapatılması ve kapatma sonrası bakım süreçlerine ilişkin teknik ve idari hususlar ile uyulması gereken genel kuralları belirlemektir.</p>
MADDE 2	<p>Tehlikeli, tehlikesiz ve inert atıkların düzenli depolama tesislerine kabulü ve atıkların düzenli depolanmasına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükler farklı yönetmeliklerle de tanımlanmış durumdadır (Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği vb). Bu durumda yönetmelikler arasında çelişki, karışıklığın engellenmesi gereklidir.</p> <p>AB 1999/31/EC direktifinde Article 1 Overall Objective bölümünde de yer aldığı üzere depolama tesislerinde meydana gelen çevresel kirliliğe neden olabilecek durumların önlenmesi ya da en az seviyede tutulabilmesi için yapılması gereken ölçümler, prosedürler ve kılavuzları belirlemeyi amaçlayan bir regülasyon söz konusudur. Bu nedenle taslağın kapsam bölümüne AB Direktifinde yer aldığı gerekçesi ile bu maddelerin de eklenmesi uygun olacaktır.</p>	<p>Yükümlülük eğer Taslak Yönetmelikte tanımlanacaksa diğerlerinde kaldırılmalıdır ya da bu taslaktan diğer Yönetmeliklere atıf yapılmalıdır.</p> <p>MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, düzenli depolama tesislerine ilişkin teknik esaslar ile tehlikeli, tehlikesiz ve inert atıkların düzenli depolama tesislerine kabulü ve atıkların düzenli depolanmasına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükleri, alınacak önlemleri, hazırlanacak prosedür ve kılavuzları, yapılacak ölçümleri ve denetimleri, tabi olunacak hukuki ve cezai sorumlulukları kapsar.</p>
MADDE 2	<p>Tehlikeli, tehlikesiz ve inert atıkların düzenli depolama tesislerine kabul edilecek maddelerin içerisinde, demir-çelik endüstrisi atıklarından bahsedilmemiş ve düzenli depolanmasına ilişkin hususlar belirtilmemiştir.</p>	<p>Avrupa Atık Katoloğu 10.02.01 ve 10.02.02 kodları ile tanımlı demir-çelik curufu, tehlikesiz (inert) atık olarak değerlendirildiğinde, düzenli depolama alanında depolanması hususu maddeye eklenmelidir.</p>

MADDE 2.2	Arıtma çamurlarının, gübreleme ve toprak iyileştirme amacıyla kullanılabilmesi durumunda bu Yönetmelikten istisna tutulabileceğinin belirtilmesi gerekmektedir. Ancak, bu uygulamayı düzenleyen Toprak Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin de arıtma çamurlarının gübreleme ve toprak iyileştirmede kullanılmasına olanak sağlayacak şekilde revize edilmesi gerekmektedir.	
MADDE 2.2 (a)	Arıtma çamurunun toprakta kullanılmasına yönelik olarak Toprak Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'ne aykırılık oluşması engellenmelidir.	Yükümlülük eğer taslak yönetmelikte tanımlanacaksa diğerlerinde kaldırılmalıdır ya da bu taslaktan Toprak Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'ne atıf yapılmalıdır.
MADDE 4	Belediye atıkları ifadesi AB 1999/31/EC direktifinde yer alan tanıma paralel olacak şekilde hazırlanmalıdır. Mevcut taslakta yer alan ifadede anlam karmaşası yaratabilecek bir ifade yer alması gerekçesi ile teklif kısmında yer alan tanım önerilmektedir. Evlerde kullanılan atıkların tanımının genişletilmesi gerekmektedir. Çünkü evlerde Pil, metal, cam, sprey tüpleri, yemek atıkları gibi tehlikeli veya tehlikesiz atık kapsamına giren atıklar mevcuttur.	c)Belediye atığı: Evlerden ve sanayi ve hizmet tesislerindeki beşeri faaliyetlerden kaynaklanan ya da içerik veya yapısal olarak evlerden kaynaklanan atıklara benzer olan atıkları, Örneğin; tehlikeli ve ambalaj atığı kapsamına giren atıklar evlerde de çıksa dahi ayrıştırılmalı ifadesi kullanılabilir.
MADDE 4 (c)	“Belediye atığı” tanımı daha önce yürürlüğe girmiş olan Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Atık Yönetimi Genel Esasları Yönetmeliği ve Çevre Kanunundaki “evsel atık” tanımı ile farklıdır. Bu farklılık karışıklığa neden olabilir. Bu tanım ev kaynaklı atığa benzer nitelik gösteren ve işletmelerden çıkan raf ömrü dolmuş vb.. ambalajlı gıda atıklarını kapsamı net değildir.	Sözkonusu tanım Çevre Mevzuatı kapsamında tüm düzenlemelerde aynı şekilde yer almalıdır. Belediye atığı veya evsel atık tanımı ev kaynaklı atığa benzer nitelik gösteren ve işletmelerden çıkan raf ömrü dolmuş vb. ambalajlı gıda atıklarını da içerir şekilde netleştirilmeli, bu tür atıklar

		düzenli depolama alanına belediye atıklarına (evsel atık) paralel yöntem ile verilebilmelidir.
MADDE 4 (e)	Düzenli depolama tesisi (DDT): Atıkların farklı bir yerde geri kazanılmak, işleme tabi tutulmak veya bertaraf edilmek üzere daha sonra taşınması amacıyla geçici depolandığı tesisler, üç yıldan daha kısa süre ile atığın geri kazanım veya işleme tabi tutulmak amacıyla ara depolandığı tesisler veya bir yıldan az süre ile atığın bertaraf işlemine tabi tutulmak üzere ara depolandığı tesisler hariç olmak üzere; atık üreticisinin atıklarını oluşturduğu yerde bertaraf ettiği tesis içi düzenli depolama tesisleri ile atıkların bir yıldan uzun süreyle ara depolandığı tesisler dâhil olmak üzere yeraltında veya yer üstünde atıkların depolandığı sahaları,	Atık üreticilerinin atıklarını her zaman için olduğu yerde bertaraf ettirme durumu mümkün olamamaktadır. Bu durumda tanım yeniden değerlendirilebilir.
MADDE 4 (j)	j) Sahip: Atığın üreticisini veya atığı fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi, tanımında “atık sahibi” tanımı kullanılmalıdır.	j) Atık Sahibi: Atığın üreticisini veya atığı fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
MADDE 4 (k)	Sıvı atıkların hangi kuru madde oranına kadar geçerli olduğu net değildir, sıvı atık tanımına giren atıklar farklı farklı yorumlanabilir	Sıvı atıklar için % kuru madde sınırlaması getirilmelidir.
MADDE 4 (m)	Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ile Atık Yönetimi Genel Esasları Yönetmeliği’nde bazı çelişkiler söz konusudur (Örnek olarak atık kodları, tehlikeli atık belirleme Ek’leri). Bu nedenle her iki Yönetmeliğe atıf sorun yaratabilir.	
MADDE 5	Taslak Yönetmelikte öngörülen üç tip (tehlikeli, tehlikesiz ve inert) düzenli depolama tesisinin; ülkenin mevcut atık yönetimi koşullarına, inşa ve proje halinde olan düzenli depolama tesislerine, atık yönetim planları çerçevesinde oluşturulmuş çalışmalara ve Katı Atık Ana Planı öngörülerine uygunluğu yönetmeliğin uygulanabilirliği açısından büyük öneme sahiptir.	Yönetmelikte belirlenecek depolama tesisleri, yatırım planlarıyla birlikte irdelenmeli ve uygulanabilirliği açısından yeniden ele alınmalıdır. Bu irdilemede öngörülen tesislerin uygulama maliyetleri ve finansman ihtiyaçları dikkate alınmalıdır.

MADDE 6 (2)	<p>(2)'de yer alan "Bakanlık, düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilecek biyobozunur atıkların azaltılması konusunda bu yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 4 yıl içinde ulusal strateji hazırlar. " ifadesi AB 1999/31/EC direktifi Article 5-2'de yer alan tanıma paralel olacak şekilde düzenlenmesi önerilmektedir.</p> <p>Taslak, Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde "COUNCIL DIRECTIVE 1999/31/EEC" baz alınarak ve neredeyse birebir tercüme edilerek hazırlanmış. Bu açıdan bakıldığında, yönetmelik taslağının, Madde 6(2)' deki "Bakanlık düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilecek biyo bozunur atıkların azaltılması konusunda bu yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 4 yıl içinde ulusal strateji hazırlar. Bu strateji, geri kazanım, kompostlaştırma, biyogaz üretimi veya enerji/madde geri kazanımı gibi yöntemler ile alınması gereken tedbirleri içerir." İfadesinin gerekliliği tartışılabilir. Çünkü EEC Direktifi'nde bu stratejinin hangi konuları nasıl garanti edeceği açıkça belirtilmektedir.</p>	<p>Bu başlıkta biyobozunur atıkların depolanmasını azaltmak amacıyla oluşturulacak stratejide enerji amaçlı geri kazanımın önceliğine atıfta bulunulmasında fayda vardır.</p> <p>AB direktifi 1999/31/EC'de Article 5-2'de ulusal stratejinin çerçevesi belirlenmiştir. İlgili article'da belediye atıklarının düzenli depolanmasına ilişkin bertaraf hedefleri tanımlanmıştır. Düzenli depolanmaya giren atıkların istatistiki değerlerinden yola çıkarak hedef verilmesi uygun olacaktır.</p> <p>AB 1999/31/EC direktifinde yer almaması gerekçesi ile taslak metnin 6. Maddesinde yer alan g bendinin çıkarılması önerilmektedir</p>
MADDE 6 (d)	<p>Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin Ek 3 A'sında sıralanan özelliklerden herhangi birini gösteren, insan veya çevre üzerindeki etkileri bilinmeyen, araştırma ve geliştirme ya da eğitsel aktivitelerden kaynaklanan tanımlanmamış veya yeni kimyasal maddeler, maddesinin başına "Gerekli stabilizasyon/fikzasyon işlemi yapılmaksızın" ibaresinin eklenmesi önerilmektedir.</p>	<p>d)Gerekli stabilizasyon /fikzasyon işlemi yapılmaksızın, Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik'in Ek 3 A'sında sıralanan özelliklerden herhangi birini gösteren, insan veya çevre üzerindeki etkileri bilinmeyen, araştırma ve geliştirme ya da eğitsel aktivitelerden kaynaklanan tanımlanmamış veya yeni kimyasal maddeler,</p>
MADDE 6 (e)	<p>(e) bendinde yer alan "Bisiklet lastikleri ve dış çapı 1400 mm ye kadar olan</p>	<p>e)Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren iki yıl</p>

	lastikler haricinde kullanılmış araç lastikleri” ifadesinin AB 1999/31/EC direktifinde yer aldığı şekle uygun olarak değiştirilmesi önerilmektedir.	içinde mühendislik malzemesi olarak kullanılanlar ve yürürlüğe giriş tarihinden itibaren beş yıl içinde kullanılmış ve parçalanmış lastikler hariç olmak üzere tüm kullanılmış lastikler (her iki durumda da dış çapı 1400 mm’den büyük olan bisiklet lastikleri hariç olmak üzere)
MADDE 6 (g)	g) “Geri kazanılabilir atıklar, ambalaj atıkları, tekstil atıkları, metal” maddesinde revizyon önerilmektedir.	g) Geri kazanılabilir ve ayrıştırılabilir nitelikte yoğun varlık gösteren atıklar, ambalaj atıkları, tekstil atıkları, metal.
MADDE 7 (1)	Atıkların işleme tabi tutulmadan Düzenli Depolama Tesisine gönderilmemesi gerektiği belirtiliyor. Ancak bu işlemin esasları net değil. Bu işleme Analizler sonucu mu ya da geri dönüşüm firması tarafından mı karar verileceği hususu, netleştirilmelidir. Bu maddeyi dayanak göstererek tesislerde çıkan evsel atıklar için de çeşitli işlemler yapılması talep edilebilir.	Bahsedilen düzenli depolama tesisine kabul öncesi atıkların işleme tabi tutulması konusu işlemden ne kastedildiği ve sorumlu taraf ile netleştirilmelidir. Bu maddeye inert atıklardan sonra Belediye atıkları ilave edilmelidir.
MADDE 7 (3)	Tehlikeli atıkların kontrolü yönetmeliğinde yer alan EK 11A’nın da değerlendirilerek gerekiyorsa iptal edilmesi gereklidir.	
MADDE 7- (6)	AB direktifinde yer almaması gerekçesi ile taslak metnin 7.maddesinde yer alan (6)’nın çıkarılması önerilmektedir.	“Belediye atıkları ile tehlikesiz atıklar aynı lotta depolanamaz” kısıtlaması gereksizdir ve belediyeleri çok zor duruma sokabilecektir. Yukarıdaki “5” inci alt madde yeterlidir. (5) İnert atık düzenli depolama tesislerinde sadece inert atıklar depolanır.)
MADDE 8 (b)	b) Tesise ait Çevresel etki değerlendirmesi olumlu belgesi veya	b) Elektronik ortamda verilecek ÇED Nihai Raporu

	ÇED Gerekli Değildir Belgesi ile elektronik ortamda verilecek ÇED Nihai Raporu örneği, maddesinde revizyon yapılması önerilmektedir.	örneği ile Tesise ait Çevresel etki değerlendirmesi olumlu belgesi veya ÇED Gerekli Değildir Belgesi ile elektronik ortamda verilecek ÇED Nihai Raporu örneği,
MADDE 8 (c)	c) Planlanan tesise ait uygulama ölçeğinde her türlü mühendislik proje ve raporları, maddesinde “her türlü” ibaresinin kaldırılması önerilmektedir.	c) Planlanan tesise ait uygulama ölçeğinde her türlü mühendislik proje ve raporları,
MADDE 8 (ç)	ç) Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik’in 12 nci maddesi gereğince yalnızca tehlikeli atıkların düzenli depolanması için yaptırılması gereken mali sorumluluk sigortası belgesi,	Bu konu, sadece “tehlikeli atık depolama sahalarını değil” tüm düzenli depolama tesislerini kapsamalıdır. Belediye çöp sahaları da dahil olmalıdır. “Mali sorumluluk sigortası belgesi için ödenecek bedelin bertarafçı tarafından üstlenileceği belirtilmelidir.
MADDE 9	Maddeye ilave yapılması önerilmektedir.	(4) Tesisin, işletmeye geçme öncesinde, Çevresel Mali Sorumluluk Sigortası yaptırması gereklidir. Lisans Verme Koşulu olmalıdır.
MADDE 9 (2)	Kontrolörlük raporlarının kim tarafından ve hangi uzmanlar grubunca hazırlanacağına açıklık getirilmelidir. Ayrıca Bu raporlamalara ilişkin bir standart oluşması için ana formatının ekte verilmesinin faydalı olacaktır.	
MADDE 10 (1)	Bu maddede personel eğitimi işletmeciye bırakılmakta ve bir kontrol getirilmemektedir. AB 1999/31/EC Article 8-a-(i)’ye uygunluğunun sağlanması amacıyla mevcut taslakta yer alan a-b-c bendinin	a)Depolama alanının toplam kapasitesi bir kere kullanıldıktan sonra ada üzerinde yeni kurulacak depolama alanı bu yönetmelik hükümlerini karşılamalıdır.

	<p>başına ekleme yapılması önerilmektedir.</p> <p>Madde 10’a AB 1999/31/EC direktifi Article 8’in(c) bendinde yer alan ibarenin eklenmesi önerilmektedir.</p> <p>Eğitimin Bakanlık tarafından belirlenecek eğitim kurum veya kişilerince verilmesi ve bir sertifikaya bağlanması gerekir</p> <p>“Bakanlıkça verilecek saha yönetim/işletme sertifikasına sahip olmalıdır.” denilmektedir. Bu sertifikanın şartlarına ve muhataplarına ilişkin hiçbir açıklama bulunmamaktadır.</p>	<p>(e) Bertaraf operasyonlarının başlamasından önce yetkili otorite, işletmecinin lisansta belirtilmiş koşulları sağladığından emin olmak amacıyla belirlenen alanı kontrol etmelidir. Bu hiçbir koşulda lisans sözleşmesindeki işletmeci sorumluluklarını azaltmaz.</p>
MADDE 10 (c)	<p>c) İnert atık düzenli depolama tesisleri hariç olmak üzere düzenli depolama tesisinin sahibi veya işletmecisi, bu yönetmelik hükümlerini karşılayacak şekilde tesisin inşası, işletmesi, kapatılması ve kapatma sonrası bakımı ile olası herhangi bir kazanın giderilmesi amacıyla mali sorumluluk sigortasını yaptırmakla yükümlüdür.</p>	<p>c) <u>İnert atık düzenli depolama tesisleri hariç olmak üzere</u> düzenli depolama tesisinin sahibi veya işletmecisi, bu yönetmelik hükümlerini karşılayacak şekilde tesisin inşası, işletmesi, kapatılması ve kapatma sonrası bakımı ile olası herhangi bir kazanın giderilmesi amacıyla mali sorumluluk sigortasını yaptırmakla yükümlüdür.</p> <p>Bu sigorta gereksinimi tüm Düzenli Depolama Tesisleri için gerekli olmalıdır.</p>
MADDE 10	<p>Maddeye ilaveler önerilmektedir.</p>	<p>d) Tüm düzenli depolama tesisi işletmeleri, tesiste ortaya çıkabilecek çevresel sorunların ve kapatma sonrası gözlem ve bakım için gerekli harcamalar için kullanılmak üzere,</p> <p>1. özel girişimciler tarafından işletilen tesislerde atık kabul ücretinin en az %5’ini,</p> <p>2. belediyelerce kurulan ve</p>

		<p>işletilen tesislerde ise Çevre Temizlik Vergisi gelirlerinin en az % 10'u tutarını</p> <p>Özel olarak açılacak bir hesapta devlet tahviline dayalı rezerv olarak toplamaları gerekir. Bu rezerv hesabında toplanan para miktarları ile ilgili bilgiler toplumun bilgisine açık olmalıdır. <u>(EU Landfill Directive –Article 10’a istinaden önerilmiştir.)</u></p>
MADDE 11	<p>AB 1999/31/EC numaralı Direktifinde lisans belgesi içeriği bölümünde yer alan şekline paralel olarak; Taslak Yönetmelikte bulunan maddelerden b ve c şıklarının bir arada tek bir şık olarak ifade edilmesinin böylece c şıkında ifade edilen “düzenli depolama tesislerinde izin verilen toplam depolanacak miktar”ın atık türleri için geçerli olduğunun net bir şekilde ortaya konulabilmesi gerekçesi ile önerilmektedir.</p> <p>Aksi halde c şıkında kastedilen toplam depolanacak miktarın tüm depo için mi yoksa malzeme bazında mı olduğu net olarak anlaşılamamaktadır.</p>	<p>b) Düzenli depolama tesisinde depolanmasına izin verilen atıkların Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin Ek 4’ünde verilen atık kodları bazında listesi ve düzenli depolama tesisinde izin verilen toplam depolanacak miktar;</p>
MADDE 12 (1)	<p>Özellikle yerel belediyelere ait düzenli depolama sahalarının kapatılmasında alternatif düzenli depoların belirlenmesi gerekmektedir. Bazı durumlarda alternatif olmayınca çok yüksek maliyetler ödenerek atıklar tesislerden uzaklaştırılabilmektedir.</p>	<p>Bu maddeye; düzenli depolama tesisi kapandığında alternatif düzenleme depolarına atıklar gönderilecektir, bu konuda atık üreticisine herhangi bir ek maliyet uygulanmayacaktır.</p>
MADDE 17-1(a)	<p>Proseste ve teknolojide bir değişiklik olmaması halinde atık üreticisinin yıllık olarak atık analizini DDT İşletmecisi’ne göndermesi gerekip gerekmediği net olarak anlaşılamamaktadır. Eğer yıllık olarak gönderme zorunluluğu</p>	<p>a)“Düzenli depolama tesisine atık kabulü öncesinde <u>ve kabul sırasında</u> her bir atık üreticisi tarafından her bir atık türü için ilk sefere mahsus</p>

	<p>kastedildiyse, proseste ve teknolojide değişiklik olmaması halinde niçin yıllık olarak analizin tekrarlanması gerektiği anlaşılamamıştır.</p> <p>(a)bendinin AB 1999/31/EC Article 11-1-(a)'da yer alan şekilde değiştirilmesi önerilmektedir.</p>	<p>olmak üzere atıklarının türü ve miktarı ile düzenli depolama tesisinin lisans şartlarına göre <u>ve EK 2'de belirtilen düzenli depolama tesislerine atık kabul kriterlerine göre</u> depolanma uygunluğunu belgeleyen analiz sonuçları düzenli depolama tesisi işletmecisine sunulmalıdır. Atığın üretildiği proseste ve teknolojide bir değişiklik olmadığı sürece daha sonraki gönderimlerde analiz tekrarına gerek yoktur. Bu uygulama yıllık olarak tekrarlanır. Belediye atıkları bu hükümden muaftır”</p> <p>Proseste ve teknolojide bir değişiklik olmaması halinde atık üreticisinin DDT İşletmecisi'ne yeniden analiz göndermesi gerekli değildir.</p> <p>Bu maddeye inert atıklarda muaftır diye ilave edilmeli.</p>
MADDE17/b(2)	<p>Düzenli Depolama Tesisine atık kabulü lisanslı araçlarla taşınması gerekmektedir.</p> <p>Gözle denetleme anlaşılır değildir, denetleme olması gerekiyorsa bunun için teknolojik yöntemler belirtilmelidir.</p>	<p>Evsel atıkların taşınması aşamasında da belediyenin mevcut araçları için lisans alınması gerekmektedir.</p>
MADDE 17 (e)	<p>İşletmeci tarafından düzenlenen atık alındı belgesi hakkında atık üreticisinin nasıl haberdar olacağı net değildir.</p>	<p>Atık üreticisine atığın taşınmasını yapan yetkili veya kayıtlı firmanın bu belgenin bir suretini vermesinin tanımlaması gerekir. Bu sayede atık üreticisi atıklarının düzenli depolama tesisi tarafından kabul edildiğini belgeleyebilecektir.</p>

MADDE17/f	<p>Düzenli Depolama Tesisine kabul edilmeyen atıkları, işletmeci İl Çevre ve Orman Müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür. Kabul edilmeyen atık bertarafının nasıl sağlanılacağı net değildir. Eğer bir tesisten gelen atığı bertaraf tesisi kabul edemiyorsa bunu İl Müdürlüğü'ne bildirmesi çözüm olmayacaktır. Bertaraf için de uygun yer gösterilmesi gereklidir.</p>	<p>Kabul edilmeyen atıkların İl Çevre ve Orman Müdürlüğüne bildirilmesi standart bir formda olmalıdır.</p>
MADDE 20	<p>1) Atık depolama sahasının kurulması, işletilmesi, mali teminatlar, kapatma ve kapatma sonrası bakım maliyeti de dâhil olmak üzere atıkların depolanması için alınacak ücretler Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 13. maddesi hükümlerine göre belirlenir.</p> <p>İlgili yönetmeliğin 13. maddesinde - (1) Atık bertaraf maliyetinin, "kirleten öder" prensibine göre, atığın sahibi ödemesi; atık eğer işleme tabi olduktan sonra Düzenli Depolama Tesisine gidecek ise ödemeyi hangi kurum yapmalıdır?</p> <p>Atıf yapılan Yönetmelikte de maliyetlerin nasıl belirleneceği net değildir. Ortak maliyetlerin belirlenmesi için tebliğ veya genelge yayınlanmalıdır. Aksi takdirde işletmecilerin farklı uygulamaları sözkonusu olacaktır. Farklı ve yüksek maliyetler de atığın düzenli depolama alanına gönderilmesi için de olumsuzluklar yaratabilir.</p>	<p>Bu maddede atıf yapılan Yönetmeliğin 13'üncü maddesi sadece belediye tesisleri içindir. Özel kuruluşların tesisleri için, yukarıda yapılan 11'inci önerinin dikkate alınması yararlıdır.</p> <p>Atık depolama tesisi ile ilgili yatırım, işletme, bakım, onarım ve islah harcamalarına atık üreticileri dahil edilmemeli, bu harcamalar yerel idareler sorumluluğunda olmalı, atık üreticilerinin sadece atığın yönetmeliğe göre gerekliyse analiz edilmesi, nakledilmesi ve depolanmasına yönelik harcamalardan sorumlu tutulmalı, atık üreticilerinin karşılayacağı maliyetlerin belirlenme yöntemi net ve adil olmalı, farklı yerlerde farklılık göstermeyecek şekilde standardize edilmeli ve makul seviyede belirlenmelidir.</p> <p>Geri dönüşüm firması atıkların işlenmesi sonucunda Düzenli Depolama Tesisine göndermeye karar veriyor ise sorumluluk içerisinde geri</p>

		<p>dönüşüm firması da olmalıdır.</p> <p>Bu maddeye “Belediye atıkları muafıdır” ibaresi konmalı. Ayrıca bedel konusunda atıf yapılan Yönetmelik maddesinin daha açık ve net olması sağlanmalıdır.</p>
MADDE 21 (1)	<p>‘Mevcut düzenli depolama tesisleri bu Yönetmelik yürürlüğe girdikten 1 yıl içinde lisansa müracaat etmekle yükümlüdür’ ibaresi yer almaktadır. Madde 21’in ‘Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine göre lisans alan mevcut düzenli depolama sistemini kapsayıp kapsamadığı anlaşılamamaktadır.</p> <p>Belediye atıklarının ise Yönetmelik maddelerinden muaf olduğu gözüküyor. Ancak düzenli depolama tesisi kurulmasının desteklenmesi gereklidir. Aksi durumda çoğu yerde düzenli depolama tesisi olmayacak, atık bertarafı olumsuz olacaktır. Belediye atıkları ile tehlikesiz atıklar aynı lotta depolanmayacağı belirtilmiştir. Ayrıca Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik Ek 4’te tehlikesiz atık olarak sınıflandırılan belediye atıkları, evlerden veya ticari yerlerden ayrıştırılarak toplanmış organik belediye atıkları gibi tehlikesiz atıklar test edilmeksizin tehlikesiz atık depolama tesislerine kabul edilebileceği belirtilmiştir. Bu durumda belediyelerin düzenli depolama alanları kurmaları ile ilgili yükümlülüklerinin ve terminlerin belirtilmesi gereklidir. Ayrıca bu husus Belediyeler Kanunu’nda da yer almalıdır. Düzenli Depolama Alanlarının belediyeler tarafından yapılmasının teşvik edilmemesi durumunda atık yönetimi zorlaşacaktır.</p>	<p>‘Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği lisansına sahip olmayan mevcut düzenli depolama tesisleri, bu Yönetmelik yürürlüğe girdikten sonra, 1 yıl içerisinde, lisansa müracaat etmekle yükümlüdür’ şeklinde değiştirilmelidir.</p> <p>Bu madde de kastedilen, tehlikesiz atık düzenli depolama tesisleridir. Dolayısıyla 21 1) “ Mevcut tehlikesiz atık düzenli depolama tesisleri” olarak iki kelime ilavesiyle düzenlenebilir.</p>

MADDE 21 - 5	(5) Mevcut tehlikeli atık düzenli depolama tesislerinin işletmecileri bu yönetmelik yürürlüğe girdikten sonra en geç 3 yıl içinde bu yönetmeliğin 7'inci maddesine uymak zorundadırlar.	(5) Mevcut tehlikeli atık düzenli depolama tesislerinin işletmecileri bu yönetmelik yürürlüğe girdikten sonra en geç 3 yıl 1 yıl içinde bu Yönetmeliğin 7 inci maddesine uymak zorundadırlar.
MADDE 24	Yürürlükteki ilgili diğer mevzuatın (Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği) bazı maddelerini yürürlükten kaldırmakta olması, bu yönetmeliklerin bütünlüğünün bozulmasına neden olacak niteliktedir.	Söz konusu Yönetmelik Taslağının, diğer ilgili yönetmeliklerde de gerekli revizyonların yapılması sonrasında, eşzamanlı olarak, yayınlanmasının daha uygun olacaktır. Veya bu Yönetmeliklerin söz edilen ilgili maddeleri kaldırılmayıp 2 veya 3 yıl gibi bir geçiş süresi tanınmalıdır. Diğer ilgili yönetmeliklerdeki bu maddelerin kaldırılması karışıklı yaratacaktır.
MADDE 24 (a)	a) Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 ıncı maddeleri,	a) Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 ıncı maddeleri, 40' ıncı Madde –Atık ithali ile ilgilidir. Bu maddelerin yürürlükten kaldırılması, TAK Yönetmeliğinin bütünlüğünü bozmaktadır. Dolayısıyla, bu Yönetmelik çıkarılırken, TAKYönetmeliğinin de <u>aynı</u> anda revize edilmesinde yarar vardır. Böylece, TAKY ve Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin

		Yönetmeliği arasındaki “Atık Listesi” çelişkisi de giderilmiş olacaktır.
MADDE 24 (b)	<p>b) Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği’nin 10, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42 nci maddeleri,</p> <p>c) Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’nin 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 nci maddeleri,</p> <p>d) Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’nin 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.</p>	<p>Sözkonusu Yönetmeliklerin bazı maddelerinin yürürlükten kaldırılması, bu yönetmeliklerin bütünlüğünü bozmaktadır.</p> <p>Dolayısıyla, bu yönetmelik ile birlikte sözkonusu yönetmeliklerin aynı zamanda revize edilmesinde yarar bulunmaktadır.</p>
MADDE 25	Yönetmeliğin yayınlanması tarihinde yürürlüğe girmesi Türkiye’deki mevcut düzenli depolama tesisi sayısı ve dağılımı göz önünde bulundurulduğunda zor görünmektedir.	Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi için minimum 1 yıl süre verilmelidir.
Geçici Madde (1)	Maden atıkları özelinde ayrı bir yönetmelik yayımlanıp yürürlüğe girene kadar, maden atıkları bu Yönetmelik hükümlerine tabidir.	<p>Sözkonusu geçici madde hükmü, bu Yönetmeliğin MADDE 2 – KAPSAM hükümleri altında 2 c), ç) ve d) alt maddeleri ile çelişmektedir.</p> <p>BU Geçici Maddenin yönetmelikte yer alması, uyumlaştırma sağlanan EU Landfill Directive’ine aykırı bir durum oluşturacaktır.</p> <p>Bu geçici maddenin yönetmelik metninden çıkarılması önerilmektedir.</p>
EKLER		Ekler listesinde daha spesifik olarak atık türü ve depolanma şartlarının belirlenmesi gerekmektedir.
EK1 (1)	AB 1999/31/EC direktifine paralel olması gerekçesi ile taslağın EK 1 Yer Seçimi bölümüne dikkate alınacak yerlerin arasına tarımsal amaçlı kullanılan yerlerin	(a)Düzenli depolama tesis sınırlarının yerleşim birimlerine uzaklığı (tehlikeli atık düzenli depolama tesisleri

	<p>de eklenmesi teklif kısmında önerilmektedir.</p> <p>Ayrıca yer seçimi ile ilgili olan 1-1-a’da yer alan “Düzenli depolama tesis sınırlarının yerleşim birimlerine uzaklığı (tehlikeli atık düzenli depolama tesisleri için en az 1 km, tehlikesiz ve inert atık düzenli depolama tesisleri için ise en az 250 m). Bakanlık gerekli gördüğü hallerde söz konusu mesafeleri artırma veya azaltma yetkisine sahiptir.” Cümlesinde belirtilen uzaklık miktarlarının AB Direktifinde yer almaması ve ayrıca Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde bulunmaması sebebiyle kaldırılması önerilmektedir.</p> <p>1 km ve 250 m lik uzaklıklar günümüzde yerleşim birimlerinin büyüme hızı dikkate alındığında çok küçük kalmaktadır.</p>	<p>İçin en az 1 km, tehlikesiz ve inert atık düzenli depolama tesisleri için ise en az 250 m). Bakanlık gerekli gördüğü hallerde söz konusu mesafeleri artırma veya azaltma yetkisine sahiptir.</p> <p>Tehlikeli atık depolama tesislerinin yerleşim birimine uzaklığı 5 km. İnert atıkların ise 1 km olması.</p> <p>Bakanlık gerekli gördüğü takdirde artırma veya azaltma yetkisine sahiptir.</p> <p>Burada minimum mesafe ortaya konduktan sonra bu mesafenin azaltılması uygun değildir. Burada Bakanlığın inisiyatif kullanma yetkisinin artırılması demektir.</p>
EK -1.2		<p>2. Başlıkta (Su Kontrolü ve Sızıntı Suyu Yönetimi)</p> <p>İnert atık için muafiyet getirilmiştir. Ancak yağıştan kaynaklanan suyun girişinin engellenmesi inert atık için de korunması gerekmektedir. Yağmur suyu depolama alanından ari olmalıdır.</p>
EK-1 MADDE 3.2	<p>- İnert atık düzenli depolama tesisi :</p> <p>$K \leq 1,0 \times 10^{-7}$ m/s; kalınlık ≥ 1 m veya eşdeğeri</p> <p>(m / s: metre kare başına ve saniye başına düşen metre küp)</p>	<p>- İnert atık düzenli depolama tesisi :</p> <p>$K \leq 1,0 \times 10^{-7}$ m/s; kalınlık ≥ 1 m veya eşdeğeri</p> <p>(m / s: metre kare başına ve saniye başına düşen metre küp Permeabilite (Geçirgenlik) Katsayısı, metre/saniye boyutunda)</p>

<p>EK-1 MADDE 3.3</p>	<p>Drenaj katmanının içine drenaj borularının dahil edilmesi gerekmektedir. Gelecekte yapılacak kontrollere ve temizlemelere imkan verebilmek için drenaj borularının en az 300 mm çapında olması tavsiye edilir. Borular atıkla örtülü alanın üstünden bir baca açılarak başlamalı ve hiçbir engel, T birleşimi olmadan aşağı kotta yer alan sızıntı suyu toplama kuyusuna kadar inmelidir. Depo tabanında yeteri kadar dren borusu, ana toplayıcılar ve bacalar bulunmalıdır.</p>	<p>Bu tür teknik ayrıntıların Yönetmeliğe konulması, teknoloji uygulamaları açısından kısıtlamalar getirmektedir. Bu tasarım ilkelerinin teknik destek dokümanlarında belirtilmesi daha uygundur.</p> <p>Örneğin, Tehlikeli atık depolama tesislerinde drenaj boruları “Baca olarak” açılmamalıdır. Merkezi noktalarda drenaj toplama haznesi (sump) sedde yamacına paralel eğimli borular kullanılabilir.</p>
<p>EK-1 MADDE 4</p>	<p>EK 1-4 “Depolama tesislerinde oluşan gazların birikmesini ve hareketlerini kontrol altına almak amacıyla gerekli, önlemler alınır” ifadesinin AB 1999/31/EC direktifi ile paralellik sağlanması amacıyla değiştirilmesi önerilmektedir</p> <p>4.1 Bu maddelerdeki önlemler yeterince tanımlanmamış. Gerekli önlemler alınır denmiş ama bu önlemler nedir belli değil.</p> <p>4.3 İnsan sağlığına riski en az demek çok göreceli bir kavram</p>	<p>“Depolama tesislerinde oluşan gazların birikmesini ve hareketlerini kontrol altına almak amacıyla gerekli, önlemler EK-3’te belirtilen işletme sırasında ve kapatma sonrasında kontrol ve izleme prosedürleri doğrultusunda” alınır</p> <p>Tehlikeli atık depolama tesislerinde “depo gazı Kontrol bacaları”na gerek yoktur. Bu tür ayrıntılar Teknik Dokümantasyonlarda belirtilebilir.</p> <p>Dolayısı ile EK-1’in kapsamının EU Landfill Directive’ine paralel olarak sadeleştirilmesinde yarar vardır.</p>
<p>EK-1 MADDE 5</p>	<p>EK-1-5’in başlığının AB 1999/31/EC direktifi ile uyumluluk sağlanması amacıyla belirtilen şekilde değiştirilmesi önerilmektedir.</p>	<p>“Zararlı ve tehlikeli unsurlar”Başlıkta kuşlar, böcekler ve sürüngeçenler olarak düzeltilmelidir.</p>

EK 1	AB 1999/31/EC EC direktifine paralel olması gerekçesi ile taslağın EK 1 Su Kontrolü ve Sızıntı Suyu Yönetimi Bölümü c bendine teklif kısmındaki maddenin eklenmesi önerilmektedir.	Eğer düzenli depolama tesisi yeri ve buraya kabul edilen atıklar potansiyel bir çevresel tehlike teşkil etmiyorsa Bakanlık bu yöntemi zorunlu tutmayabilir.
EK-1 MADDE 6	<p>“Dolgu çalışmaları sırasında, şev stabilitesini ve araçlarla makinelerin kolayca manevra yapabilmelerini sağlamak için atığın oluşturduğu eğim azami 1/3 olacak şekilde yapılır.” İbaresinin kaldırılması önerilmektedir.</p> <p>EK 1-6’nın sonunda yer alan paragrafın AB 1999/31/EC ile uyumluluk sağlanması amacıyla kaldırılması.</p>	<p>“Dolgu çalışmaları sırasında, şev stabilitesini ve araçlarla makinelerin kolayca manevra yapabilmelerini sağlamak için atığın oluşturduğu eğim azami 1/3 olacak şekilde yapılır. Atığı getiren araçların geçişleri drenaj sistemine zarar vermeyecek şekilde planlanır.”</p> <p>Şev açısının azami 1/3 türü bir kısıtlamanın Yönetmelikte yer alması gerekmez, bu teknik bir konudur ve kullanılacak malzemeye göre bu açı değişebilir. Bu kısıtlamanın yönetmelik metninden çıkarılması ve teknik dokümantasyon dokümanlarında “öneri olarak” belirtilmesi daha uygun olacaktır.</p> <p>Başlık için “kararlılık” yerine “duryarlılık” teriminin kullanılması terminoloji açısından daha doğrudur.</p>
EK 2	Taslak metnin EK 2 bölümünün başlığının alt başlıkla aynı olması dolayısıyla ve ayrıca AB direktifi 1999/31/EC ile paralellik sağlanması amacıyla değiştirilmesi önerilmektedir.	“Düzenli depolama tesislerine atık kabul kriterleri ve prosedürleri”
EK 2	Düzenli depolama tesislerine kabul edilecek atıklarla ilgili kabul kriterleri (Tablolar) çok karmaşıktır. Yönetmeliğin bu ekinin, EU Landfill Direktifine paralel	

	<p>olarak sadeleştirilmesinde yarar vardır.</p> <p>Özellikle, tehlikeli atık tesisleri için atık depolama kriterleri sadeleştirilmelidir. Bir leachate (eluat) testi yeterli olmalıdır. Stabilize/fikze edilmiş atıklar içeriğinin kimyasal analizi ne olursa olsun tehlikeli atık deponilerine konulabilmelidir. Çünkü bu tesislerde jeomembran üzerindeki drenaj tabakasından sürekli alınacak olan sızıntı suyu zaten arıtılacaktır.</p> <p>Taslak EK-2 metnindeki ayrıntılar, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve/veya teknik dokümantasyonlarda verilebilir. Söz konusu EK-2'deki teknik ayrıntının bir uzmanlar grubunca irdelenmesinde yarar görülmektedir.</p>	
EK 2 MADDE 1.1.2	<p>Taslak metnin Ek 2 bölümünde 1.1.2 maddesinin k bendinde yer alan imla hatası gerekçesi ile teklifler kısmındaki şekilde düzeltilmesi önerilmektedir.</p>	<p>(k) Atığın yenden yeniden kullanılabilirliği ve geri kazanılabilirliğinin kontrolü</p> <p>2 (k) Bendinde “.. Türkiye’de bu atıkların geri kazanımı veya farklı bertaraf işlemi yapabilecek tesis araştırmasının yapılmasını müteakip” ibaresi eklenmesi,</p>
EK 2	<p>Tehlikeli, tehlikesiz ve inert atıkların depolama kriterleri içerisinde analizle belirlenecek parametreler yer almaktadır. Ancak, aynı parametreler, demir çelik endüstrisi atıkları (curuf) için, düzenlenmemiştir.</p> <p>5 yıllık belge saklama süresi çok değil. Eğer ortada bir suç unsuru varsa yok olabilir.</p>	<p>TAKY,EK-6 kriterlerine göre analizleri yapılmış ve tehlikesiz (inert) atık olarak kabul edilen curuf, herhangi bir analize tabi tutulmaksızın Ek-2 atık kabul kriterleri maddesine eklenmelidir.</p> <p>Elektronik ortamda 10 yıl bilgi saklanması önerilmektedir.</p>
EK 2 MADDE 2	<p>Atıksu arıtma çamurlarının depolanma kriterleri mevcut durumda Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Ek 11-A</p>	

	<p>listesine göre değerlendirilmekte ve özellikle evsel atıksu arıtma çamurları ile organik içerikli endüstriyel atıksu arıtma çamurları sadece organik madde içerikleri nedeniyle bu kriterleri sağlayamamaktadır. 2004 yılı verilerine göre ülkemizde yıllık 2.300.000 ton¹ arıtma çamuru üretildiği ve sadece İstanbul için 2020 yılı arıtma çamuru miktarının günlük 1.330 ton² seviyesine yükseleceği dikkate alındığında arıtma çamurlarının depolanmasına ilişkin kriterlerin bu sorunu çözecek niteliğe kavuşturulması gerektiği görülmektedir. Bu bağlamda özellikle tehlikeli atık parametrelerinden yalnızca organik madde parametrelerini sağlayamayan arıtma çamurlarına yönelik ayrı bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Yönetmelik taslağı Ek 2’de yer alan atık kabul kriterlerinin sınır değer artırımlarına ilişkin tablolarda arıtma çamurlarının bertarafı açısından sorun oluşturan çözünmüş organik karbon değeri için bir sınır artırım değeri öngörülmemiştir. İnert ve Tehlikesiz Atık Depolama Tesisi için Sınır Değer Artırımları Tablolarında Çözünmüş Organik Karbon parametresi için de artırım miktarı öngörülmelidir. Bu değişikliklerle mevcut kriterlerin uygulama zorluğu nedeniyle ortaya çıkan kaçak çamur döküm ve depolama vakalarının önüne geçilmesi kolaylaşacaktır.</p>	
EK 2 MADDE 2-2	<p>EK 2-2-2 İnert atık depolama tesisleri için sınır değerler tablosundaki fenol indeks değerinin Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği EK-11-a (Atıkların düzenli depo tesislerine depolanabilme kriterleri)’nde belirtilen miktara uygun olarak değiştirilmesi önerilmektedir.</p> <p>‘İnert atık depolama tesisleri için sınır</p>	<p>“FENOL İNDEKS” sınır değerinin 100mg/lt olarak değiştirilmesi.”</p> <p>Sözkonusu değer, 2003/33/EC sayılı orijinal metne göre,</p>

¹ TÜİK 2004 Çevre İstatistikleri

² “İstanbul için AB ile Uyumlu Entegre Katı Atık Yönetimi Strateji Planı”, İzzet ÖZTÜRK, İbrahim DEMİR, H. Osman AKGÜL, Şenol YILDIZ, Aslı ÖZABALI, B. Hande TEZER İstanbul Teknik Üniversitesi, İnşaat Fakültesi, Çevre Müh. Bölümü, Maslak - İSTANBUL İSTAÇ A.Ş., TÜRKAY Sempozyumu, 2007

	değerler' tablosuna ait 1 no.lu açıklamada, 6000 mg/lt değeri, yanlış yazılmıştır.	6000 mg/kg şeklinde düzeltilmelidir.
EK 2 Tablo 2	ÇOK (Çözünmüş Organik Karbon) sınır değeri tabloda 80 mg/lt olarak belirlenmiştir. Organik atık su işleyen ve biyolojik arıtmaya sahip işletmelerde bu sınır değerin yakalanması mümkün değildir. Bilindiği üzere organik materyallerin temel yapı taşı “ Karbon (C)“ dur ve dolayısı ile bu tarz arıtma tesislerinden çıkan arıtma çamurları yüksek karbon ihtiva etmektedir. Bu da ÇOK değerinin yüksek olmasına neden olmaktadır.	Tehlikesiz atıkların depolanması için belirlenen ÇOK (Çözünmüş Organik Karbon) sınır değerinin 1000 mg/lt düzeylerine getirilmesi, inert ve tehlikeli atıklar için de bu değer baz alınarak tekrar belirlenmesi uygun olacaktır.
Ek 3	Taslağın Ek 3 kısmında yer alan emisyon verileri bölümündeki tabloda İşleme Aşaması kısmının tüm parametreleri için (2) alt indisi ile aynı açıklama yapılmıştır. (2) alt indisine sahip bu açıklamayı tek tek bütün parametrelerde göstermek yerine “Kapatma Noktası Bakım Aşaması” başlığındaki gösterimde olduğu gibi diğer alt bölümleri kapsayacak şekilde “İşleme Aşaması” başlığın yanında yapılması önerilmektedir.	
EK 3.3	EK 3-3'te belirtilen “sızıntı suyu ve yüzey suyu numune alma işlemleri temsil edici noktalarda yapılmalıdır.”ibaresi AB 1999/31/EC'ye uyumluluk açısından belirtilen şekilde değiştirilmelidir.	“Sızıntı suyu ve yüzey suyu numune alma işlemleri eğer mevcut ise temsil edici noktalarda yapılmalıdır”
EK 3	Ek 3'de yer alan tablonun altındaki dipnotlardan (7)'nin AB 1999/31/EC direktifine uygunluk açısından kaldırılması önerilmektedir.	(7)Sızıntı suyu hacmi ve kompozisyonu sadece sızıntı suyu toplama sistemi bulunan tesislerde yapılır.
EK 3	Ek 3'te yer alan tablonun altındaki dipnotlara bir ek yapılması önerilmektedir.	“Ölçümlerin sıklığı depolama tesisinin morfolojisine göre ayarlanabilir. Bu lisans belgesinde belirtilmelidir.”

<p>EK 3 MADDE 4.1</p>	<p>Ek 3-4-1’de yer alan membasında kelimesinde yapılan baskı hatasının düzeltilmesi önerilmektedir.</p> <p>Buradaki açıklama jeolojik ve hidrojeolojik özelliklere göre değişkenlik göstermektedir. Zira yer altı suyu farklı derinliklerde olabilir ve akiferli bir yapıya sahip olduğu için etkilenebilir. Ama daha sık bir derinlikte akiferli yapı yoktur ve etkileşim bulunmaz.</p> <p>Zaten bu konunun yer seçimi sürecinde ve ÇED sürecinde irdelenmesi gerekmektedir. Lisans aşamasında değil. Bir başka deyişle depolama projesi onaylanmadan bu husus değerlendirilerek ona göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.</p>	<p>EK-3-4-1 membanda</p> <p>Yeraltı suları için membaa ve mansap ibaresinde depo tabanı alt kotundan itibaren akifer olması durumunda (yani yer altı suyu beslenimi yapan geçirgen tabaka) akifer derinliğine bağlı olarak belirlendikten sonraki tespit edilen derinliklerden sonra bu şart aranmaz ibaresi eklenmelidir.</p>
------------------------------	--	---